

**การแสดงทัศนะการเสริมสร้างจริยธรรม
และความสามัคคีบนพื้นฐานคุณธรรม**

โดย ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา (พลเอกสพรั่ง กัลยาณมิตร)

**ในการประชุมเชิงปฏิบัติการ "การขับเคลื่อนวาระแห่งชาติด้านจริยธรรม
ธรรมาภิบาล และการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ ในภาครัฐการ"**

วันศุกร์ที่ 8 ธันวาคม 2549

ณ ตึกสันติไมตรีหลังนอก ทำเนียบรัฐบาล

กราบเรียนท่านนายกรัฐมนตรี และผู้เข้าร่วมประชุมทุกท่าน

จากปาฐกถาของท่านนายกรัฐมนตรี และท่านรัฐมนตรีที่ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับ
จริยธรรม ผมขออนุญาตสนับสนุนและชื่นชม ในหลักธรรมะที่ท่านนายกรัฐมนตรีและ
ท่านรัฐมนตรีทั้งสองท่านได้พูด โดยยึดหลักพุทธพจน์ ทั้งหมดที่เราพูด พูดถึงความดี
ความดีในพุทธศาสนามีหลายระดับ ซึ่งผมได้มีโอกาสศึกษามาบ้าง ผมมีประสบการณ์
ของตัวเองในขณะที่เป็นผู้บังคับหมวดปืนเล็ก สิ่งที่ผมกังวลใจ เนื่องจากการได้รับการ
อบรมมาจากครอบครัวในเรื่องของการเป็นคนดี ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ผมจึงเขียนจดหมายไป
ถึงเถระผู้ใหญ่ ว่า ผมกำลังจะไปปฏิบัติกรรมจริง อยากทราบว่าธรรมะของพุทธองค์ขัด
กับการทำหน้าที่ของนักรบหรือไม่ ท่านตอบมาว่า นักรบก็ต้องมีคุณธรรม ทำไปตาม
หน้าที่ถ้าเรายังเป็นปุถุชน ยังไม่ใช่พระอรหันต์บุคคล กรรมที่ได้สั่งสมมาแต่ละชาตินั้นสั่งสม
อาชีพรามาด้วย แต่ขอให้ปฏิบัติด้วยความเมตตา นี่เป็นการจุดประกายไฟ ดังนั้นทุก
อาชีพต้องมีธรรมะในอาชีพ ของตนเอง แต่ก็ต้องมีสิ่งยึดที่เป็นแกนกลางว่าอะไรที่ขาด
ไม่ได้ในทุกภาคส่วน

การให้ความสำคัญกับจริยธรรม หรือธรรมะที่ควรประพฤติปฏิบัตินั้น แสดงว่า
สังคมไทยเรากำลังถึงจุดวิกฤต เราก็ต้องมองสภาพสังคมอย่างเป็นจริง เรากำลัง
เรียกร้องให้เป็นวาระแห่งชาติ เพื่อแก้ไขปัญหาคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาล ที่จริง
คือธรรมะที่อยู่ในพุทธพจน์ อยู่ในพระไตรปิฎก หลักธรรมะเป็นหลักการ เป็นกฎเหล็ก
การทำความดีเป็นหลักปฏิบัติ ซึ่งผู้ที่เป็นผู้นำต้องมีคุณธรรมสูงกว่าผู้ตาม ทั้งหมดนั้นไม่ว่าจะ
เป็นจริยธรรม ธรรมาภิบาลเป็นคำที่ชาวโลกได้บัญญัติไว้ แท้จริงเป็นธรรมะ คือความจริง
คือความดี ความดีในโอวาทะปาติโมกข์เป็นความดีอันสูงสุด ซึ่งต้องละความชั่วเสียก่อน

ธรรมาภิบาล คือ ธรรมะที่คุ้มครองโลก คือ หิริโอตตปปะ เราไม่ต้องติดในคำ แต่ขอให้เข้าใจในหลักธรรมะนั้น ๆ ให้เข้าถึงซึ่งธรรมะ

จากประสบการณ์ของพวกเราที่เป็นข้าราชการ ภาคการเมือง และภาคประชาชน ต้องยึดมั่นในคุณธรรมเพราะเป็นความดี และหลักในการทำความดีจริง ๆ แล้วในโลก คือ บุญญกริยาวัตถุ 10 ประการ ถ้าเราต้องศึกษาจะครอบคลุมไปถึงความเป็นธรรมด้วยการแต่งตั้งโยกย้ายที่ไม่เป็นธรรมก็จะหมดไป จะขจัดไปโดยอัตรโนมัตติเพราะความบริสุทธิ์ใจ จริงใจ เพราะการเห็นประโยชน์ของการทำความดี ขณะที่เรานึก คิด พูด จะเป็นไปตามการสั่งสมของเราเอง หลักธรรมะทั้งหลาย รวมทั้งพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ล้วนแล้วแต่สอดคล้องกับพุทธพจน์ทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นวินัยของคฤหัสถ์หรือความสุขของคฤหัสถ์ 4 ประการ หรือ ต้องการให้คนดีมาทำหน้าที่ดูแลบ้านเมือง ในสังคมมีทั้งคนดีและคนไม่ดี แสดงให้เห็นว่าพระองค์ท่านทรงอัจฉริยภาพ พระองค์มองเห็นสังคมไทยตามความเป็นจริง

การเสริมสร้างจริยธรรม เสริมสร้างตรงกับหลักธรรมะที่เรียกว่าศึกษา หรือภาษาบาลี เรียกว่า สิกขา ต้องให้ความสำคัญกับการอบรมอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ จัดสรรงบประมาณในการอบรมข้าราชการที่เริ่มเข้ามาใหม่ ให้เหมือนเสวนากันในสภากาแฟ ที่ต่อเนื่องเป็นปกติไม่หรือหว่า ไม่ต้องใช้งบประมาณมาก ขอให้มีการรวมกลุ่มที่เรียกว่า เพื่อให้เกิดความเสมอในธรรมะ ธรรมะที่เสมอกันก็จะไหลไปสู่ที่เดียวกัน ชาติเดียวกันก็จะเป็นไปที่เดียวกัน คนที่คิดเห็นเหมือนกันคล้ายกันจะรวมกลุ่มกันเอง เหตุที่บ้านเมืองล่มจมอย่างทุกวันนี้ เพราะธรรมะฝ่ายดียังไม่สามัคคีธรรมกัน ธรรมะฝ่ายเลวแข็งแรงกว่าจึงได้ครอบงำ การทุจริตคอร์รัปชันก็ดี การทำให้ข้าราชการหมดกำลังใจ

หัวข้อที่ผมพูด คือ การสมานฉันท์ ซึ่งหมายถึง การสมานฉันท์ของคนดี เพราะโลกเรามีทั้งคนดีและคนไม่ดี เราต้องถือหลักธรรมะที่ไม่ขัดกัน นามงคฺล 38 ประการ มาใช้สิ่งแรก คือ “อเสวนา จพาลาน” ไม่คบคนพาล ต้องศึกษาโดยละเอียด ลักษณะของคนพาลที่จะนำไปสู่ความชั่วร้าย จะทำให้เกิดความระมัดระวัง นักการเมือง ผู้บังคับบัญชาต้องไม่คบคนพาล สอง “ตํมคฺคํบํณํทิต” การตัดสินใจในการบริหารราชการแผ่นดินจะต้องทำให้ถูกต้องเสมอ ต้องสมานฉันท์ในธรรมะ หรือ สามัคคีธรรม คือ การรวมกลุ่มทำให้เกิดพลังเกิดความแข็งแกร่งเพื่อต่อสู้กับสิ่งที่ไม่ถูกต้อง และคนเลวต้องสำนึกก่อน จึงจะสมานฉันท์ สามัคคีธรรมจะต้องเกิดขึ้น

ท่านนายกรัฐมนตรีได้พูดถึงธรรมะชั้นสูงสุด คือกฎแห่งกรรม ซึ่งผมอนุญาตทั้งท้ายไว้ว่า ความดีมีหลายระดับ เพราะความดีไปอยู่ในบุคคลใดเราก็เรียกคน ๆ นั้นว่า คนดี

- คนดีที่อัศจรรย์ไปโดย คือ บุคคลที่ทำความดีที่ถือหลักของตนเองเป็นใหญ่ เพราะผลของตนที่จะได้รับ
- โลกาธิปไตย เป็นการทำความดี เพราะเห็นแก่ชาวโลกเป็นใหญ่กำหนดไว้ว่าดีถือกฎแห่งโลกเป็นใหญ่ เหมือนที่เรากำลังทำกันอยู่ คือ เรื่องธรรมาภิบาล
- ธรรมาธิปไตย คือ ผู้ที่ถือธรรมะเป็นใหญ่ เป็นชั้นที่สูงที่สุด เป็นเรื่องของกฎแห่งกรรม จะช่วยคลี่คลายไปถึงระดับล่างจากอัธตาและโลกา

เรื่องความดีและสามัคคีธรรม ต้องเริ่มจากพวกเราก่อน เราจะเขียนไปให้คนอื่นปฏิบัตินั้นเป็นไปได้ เราต้องเป็นคนแรกที่ทำและเผยแพร่ไปสู่ผู้ได้บังคับบัญชา และผู้ใกล้ชิด ผมคิดว่าการเริ่มต้นเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด กล้ายืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง ถ้าเราขาดความกล้า ก็จะทำให้ฝ่ายอธรรมมาครอบงำอีกครั้งหนึ่ง ก็ต้องประกาศวาระแห่งชาติกัน ในยุคต่อ ๆ ไป อีก โดยไม่เริ่มกันสักที
